

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2.50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne petit vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Manj kokodakanja in več — jajec!

Tiskar A. Gabršček ima v Gorici tudi svojo krčmo, oziroma svoj hotel Zlati Jelen. Nekoliko političnih demonstracij in rabuk bi njegovi krčmarski obrti tudi letos prav nič ne škodovalo. Predlanskim je šlo! Hrupne demonstracije ob kolesarski slavnosti l. 1908 so bile privabile v Gorico toliko Slovencev, da je bil „Jelen“ vedno poln.

Za te demonstracije si je stekla tudi „Soča“ svoje zasluge. Res je sicer, da je slavna laška mulerija koj pripravljena demonstrirati proti Slovincem, toda do takih izgredov bi l. 1908 ne bilo prišlo, ako bi bila imela Gabrščekova „Soča“ več politične zrelosti in takta in manj šarlatanskega vskipovanja. Že večmesečno bobnanje o veliki slovenski kolesarski dirki v Gorici je razburilo razdražljive laške petelinčke. Ko pa je „Soča“ protestirala proti sklepu glavne skupščine „Lege“, da se bo letos vršil občni zbor tega društva v Gorici, je bil ogenj v strehi. „Ta sklep je drzna provokacija Slovencev. Na slovenskih tleh ne trpimo skupščine „Lege“. Zato protestiramo že danes proti sklepu v Rivi ter zahtevamo, da se skupščina „Lege“ ne sme vršiti v Gorici“. Tako je brez potrebe bramabazirala „Soča“. Ni čuda, da so te besede razburile goriške Lahe. Kaj je sledilo, je splošno znano. Rezultat je bil: nekaj ranjencev, nekaj sodnijskih obsodb in — poln Gabrščekov „hotel Jelen“!

Letos bo imela „Lega nazionale“ svoj občni zbor v Gorici. Mi tega zborovanja ne moremo zabraniti in se mu tudi ne protivimo toda le s pogojem, da Slovencev nikdo ne izziva, nikdo ne žali. Mi Slovenci smo avtohtoni prebivalci Gorice in imamo do nje enake pravice kakor Lahi, dasi smo hipno vsled neugodnih zgodovinskih razmer v manjšini.

Ko bi hotelo v prihodnje slov. šolsko društvo sv. C. in Metoda zborovati v Gorici, zahtevamo seveda za Slovence

enako pravico zborovanja, kakoršno priznavamo „Legi“.

To je naše stališče.

„Soči“ kaže drugače. Ona piše: Zborovanje „Lege“ na slovenskih tleh pomeni velikansko žaljenje in izzivanje Slovencev... Privilegiranci smejo priti tudi na slovensko zemljo izzivat Slovence... Mi smo pripravljeni:

„Lega“ naj gre zborovat v Červinjan! V Gorici na slovenskih tleh nima ničesar iskati. Gorica ni bila njihova, je vedno manj njihova in ne bo njihova.

S temi tiradami si hoče politiški potonjenec Gabršček svojo otemnelo zvezdo osvetliti; resnosti ni v tem „Sočinem“ članku nobene, kakor dokazujejo drugi slični slučaji. Kdo se n. pr. ne spominja, kako je „Soča“ ropotala proti nameravani ustanovitvi laške mehanične pekarije? Ko pa je bila ta pekarnica začela delati slovenskim goriškim pekem konkurenco, je „Soča“ odklonila dopis naših pekov proti tej konkurentinji in je — objavila dobro plačan oglas te laške pekarije!

In goriški tramvaj? Kako je „Soča“ proti njemu pisala, kako je pozivala Slovence, naj se nihče ne vozi po njem, ako ne prekliče mestni magistrat svojega sklepa, da smejo biti le Italijani tramvajski uslužbenci! S kako odločnostjo je zahtevala, da mora imeti goriški tramvaj tudi slovenske napise! In kaj se je zgodilo? Magistrat ni preklICAL svojega sklepa, ni dal napraviti na tramvaju slovenskih napisov — pač pa je sprejela Gabrščekova „Soča“ oglas, v katerem poziva Slovence, ki se pripeljejo po železnici na goriški kolodvor, naj se vsi poslužujejo goriškega tramvaja, ki jih pripelje do „Trgovskega doma“, v katerem ima tudi Andrej Gabršček svojo štacuno...

Že ta dva slučaja dokazujeta jasno, da manjka Gabrščekovi „Soči“ pred vsem drugim — resnosti. In resnosti pogrešamo tudi v njenem zadnjem članku „XII. kongres „Lege“ v Gorici“. „Mi smo pripravljeni!“ — kliče Lahom „Soča“. Ker poznamo njeno bahaštvo in njen šarlatanizem, si tolmačimo ta klic tako-

le: „Hotel Jelen“ bo imel pripravljen golaš, tripe, pivo in vino, ako privabijo demonstracije povodom zborovanja laške „Lege“ zopet veliko Slovencev v Gorico.

Mi protestujemo proti takemu šarlatanskemu nastopanju „Soče“, protestujemo posebno proti netenju sovraštva med Slovenci in Lahi, ki imajo le enega sovražnika — Nemca, graditelja vse-nemškega mosta do Adrije. S takimi članki „Soča“ le razburja in razdvaja autohtonno slovensko in laško prebivalstvo naše dežele; po taki poti ne pridemo domačini nikdar do skupne obrambe proti skupnemu najnevarnejšemu sovražniku. Kar se tiče „slovenske Gorice“, naj si zapomnijo široko-ustneži okoli „Soče“ to-le: Gorica bo tistega, ki bo delal in štedil, ne patistega, ki bo kričal in hvastal!

Torej: manj kokodakanja in več — jajec!

Mirovna sodišča.

Po vsem svetu se pripetijo prepri med sosedi, znanci, celo med prijatelji, ki so često malenkostnega pomena, a vkljub temu se izcimijo iz njih pravde, ki dosti stanejo, ter sovraštva, ki zelo škodujejo prizadetim in uničujejo mirno in prijateljsko življenje in občevanje v vasi.

Tudi med našim slovenskim ljudstvom nastanejo taki prepri, pravde in sovraštva iz malenkostnih povodov. V prvi jezi teče žaljenec ali oškodovanec k sodniji, od tam, ako ni z razsodbo sodnikovo zadovoljen, k odvetniku in — proces se začne. Često obžaljuje, da je začel pravdo; a neko neopravičeno častiljublje ali tudi trma mu brani, da ne more nazaj. Kolikokrat obžaljuje tak človek, da se je prenaljil in spustil v pravdo, ki mu je prinesla, tudi če jo je dobil, le veliko izgubo na denarju, na času in često tudi na zdravju!

Da bi se temu odpomglo, vpe-ljali so v naprednih deželah vže pred dolgim časom takozvana mirovna sodišča, katerim je bila naloga, doma

takorekoč pri domačem ognjišču zatre-ti kali razdora in sovraštva ter posredovati do sprave med spornimi strankami.

Tudi pri nas so opravljali in opravljajo še dandanes modri župani posle mirovnega sodišča ter skušajo pomeriti sporne stranke doma, da bi ne prišle do nepotrebnih pravd; a vsa ta prizadevanja so le privatnega značaja in nimajo — vsaj pri nas — nobene zakonite podlage.

V drugih kronovinah so bili taki uradi osnovani na temelju državnega zakona z dne 21. septembra l. 1869, a njihov delokrog je bil zelo omejen. Uvažuje važnost teh uradov, naprosile so dežele vlado, naj dá tem uradam širji delokrog, čemur je vlada konečno ugodila z zakonom z dne 27. februvarja 1907 drž. zak. št. 59. S tem zakonom se je razširil delokrog mirovnih sodišč v civilno-pravnih rečeh ter se je raztegnila njihova pristojnost tudi na kazensko pravo, t. j. na razžaljenje časti.

Kako smo prišli v naši deželi do takega zakona, s katerim se uvedejo tudi pri nas mirovna sodišča, ali — kakor zadevni načrt zakona pravi — takozvani posredovalni uradi, o tem je poročal g. poslanec dr. Stepančič, ki je prinesel v zbornico v zadnjem zasedanju tozadevni načrt kot poročevalec pravnega odseka. Iz njegovega primer-nega in lepega govora, katerega smo objavili v 15. št. „Gorice“ z dne 22. februvarja t. l., se vse to lahko posname. Tam je v glavnih potezah tudi objavljena bistvena vsebina zakona, kolikor so v to dopuščale okoliščine. Ker je pa ta vsebina v pretesnem okvirju, zdi se nam umestno, da podamo tu našim čitateljem bistvena določila tega zakonskega načrta bolj na drobno.

Taka mirovna sodišča ali posredovalni uradi se ustanovijo pri nas, ko stopi tozadevni zakonski načrt v veljavo, v vsaki županiji, če starešinstvo tako sklene, in sicer le z omejenim delokrogom, t. j. le za civilno-pravne zadeve,

Poljudna razprava o pupilarnih svetih, njih delokrogu in namenu.

(Dalje.)

II. večer.

Jakob. sinoči sem vam govoril o nevarnostih, ki jim je izpostavljena mladež. Stariši morajo zlasti skrbeti za vzgojo svojih otrok in jih ne-le obvarovati pred takimi nevarnostmi, marveč skrbeti tudi za to, da se bodo znali upreti tozadevni skušnjavi. Iste dolžnosti vežejo varuhe glede njih varovancev. Pupilarni sodnik pa je dolžan nadzirati in voditi varuhe v izvrševanju njih dolžnosti. Pripomniti je pa, da ima pupilarni sodnik svoj sedež v glavnem kraju vsakega okraja, vsled česar ne more vedno izvedeti vsega, kar se tu pa tam dogaja. Res je sicer, da je županstvo poklicano, da obvešča pupilarnega sodnika o vsem, kar je v zvezi z varovanci, ki bivajo v dotični občini, toda priznati se mora, da tudi županstvo ne more izvedeti vsega o vseh varovancih, ako ne sodelujejo sosede,

da, t. korekoč vsi občani. Tu imamo odgovor na vprašanje, zakaj se ustanavljajo pupilarni sveti, ki po eni strani poslujejo kot nadziralni organi nad varuhi in njihovimi varovanci, po drugi strani pa tvorijo vez med varuhi in varovanci ter med pupilarnim sodnikom. Pupilarni svet je poklican, da obvešča pupilarnega sodnika o vseh zadevah varovancev in njih varuhov, kajti poizvedovanja drugim potom so združena z velikimi težkočami. Račun tega prevzema pupilarni svet v svoj delokrog in izroča v rešitev požrtvovalnosti svojih članov ona opravila, ki jih sicer pupilarni sodnik po-verja županstvu.

Dominik. Slišal sem praviti tudi o členu pupilarnega sveta, ki ga imenujejo očeta varovancev. Povejte nam, dragi stric, kake dolžnosti ima ta.

Jakob. Pupilarni svet izvoli iz-med sebe člena, ki naj

a) izvršuje sklepe pupilarnega sveta v zadevah varovanca, kakor n. pr. poišče varovancu primerno obrt, prosi sprejema v kako zavetišče i. t. d. i. t. d.

b) sprejema prošnji, ki jih stavi eden ali drugi v prilog varovancu, ter

obvestila o nerednostih, ki se dogajajo v varstvu; in

c) poroča o tem pupilarnemu svetu v naslednji seji.

Vedite tudi, da morajo čeni pupilarnega sveta varovati uradno tajnost v vseh poslih in zadevah, ki se razpravljajo v pupilarnem svetu; to tajnost mora tudi čuvati izstopivši člen.

Sedaj pa vam hočem govoriti nekoliko pblížje o delokrogu pupilarnega sveta; poprej naj pa spregovorim nekaj o varovancih in o otrocih, ki so pod očetovsko oblastjo, kajti razločevati je treba prve od drugih.

Dominik. Ali spadajo tudi otroci, ki so pod očetovo oblastjo pod nadzorstvo pupilarnega sodnika?

Jakob. Gotovo, toda šele in edino, ko sodnik zve, da oče zlorablja očetovsko oblast tako, da so otroci prikrajšani v svojih pravicah do potrebne vzgoje, do primerne ravnanja z njimi, in sicer toliko glede njih osebnosti, kolikor glede njih morebitnega premoženja. Na to se že povrnem; za sedaj hočem govoriti o varovancih.

Temeljno pravilo je, da se mora preskrbeti mladoletnim, ki nimajo očeta, varuha; varuhinja more biti, kakor v

vašem slučaju, mati, ali pa tudi stara mati, in tej, to je varuhinji v oporo, imenuje popularni sodnik sovaruha, ki mora s svojim svetom stati ob strani varuhinji, ter mora poseči vmes, ko zapazi, da se stvari varovancev ne oskrbujejo dobro in v skrajnem slučaju mora naznaniti stvar pupilarnemu sodniku. —

Po sedaj veljavnih uredbah glede potrdila in zapisa o smrti kake osebe kakor tudi glede priobčevanj o rojstvu nezakonskih otrok, ki jih morajo podajati župnijski uradi, bi se ne smelo zgoditi, da ostane mladoleten otrok brez varuha; in vendar se to dogaja. Vedite, dragi moji, da vsakdo, ki ve za mladoletnega, zakonskega ali nezakonskega, da je brez varuha, ima pravico, da celó moralno dolžnost zavzeti se za usodo istega vsaj v toliko, da stvar naznani pupilarnemu sodniku, ki imenuje potem primerne varuha. Sorodniki mladoletnega in druge bližnje mu osebe so pa naravnost dolžne obvestiti pupilarnega sodnika, da je treba imenovati varuha. Sedaj ko imamo pupilarni svet, kaj bi napravil ti Dominik, ako bi zvedel o takem slučaju?

(Dalje prihodnjič)

ali pa tudi za poravnavo v kazenskih zadevah, t. j. glede razžaljenja časti.

V ta namen je potrebno, da izvoli starešinstvo vsaj tri zaupne može in jednega namestnika, ki izvolijo iz svoje srede predsednika posredovalnega urada.

Ta sme sklepati med spornimi strankami veljavne poravnave:

a) pri denarnih tirjatvah in pri pravicah do premičnin;

b) v sporih glede določitve ali poprave mej nepremičnih posestev ali glede zemljiških služnostij;

c) v sporih glede služnosti stanovanja;

č) v prepirih glede posesti.

Za sklepanje take poravnave morajo biti navzoči predsednik in vsaj dva zaupnika.

O poravnava, s katerimi se prenaša lastnina zemljiško-knjižno vpisane nepremičnine ali njenih delov, ali se spremeni zemljiško knjižno telo, mora poročati posredovalni urad merškemu uradniku. K poravnavi razpravi se lahko pritegne v takih slučajih na predlog strank izvedenec, ki je pooblaščen sestavljati in poveriti geometrijske načrte v svrhu, da načrta nepremičninske meje.

Poravnava se vrši pri onem posredovalnem uradu, kjer je jedna ali druga stranka doma, oziroma tam, kjer je bila zadeva najprej pendentna.

Posredovalni urad ima svoje uradne dneve. Stranke pridejo lahko v urad brez posebnega obvestila, pa v svrhu poravnave. Inače pa morajo naznaniti sporno zadevo ustno ali pismeno.

Ako prideta obe stranki skupno v urad, se mora vršiti razprava, če le mogoče, takoj, in če se mora šele določiti čas razpravi. Raba prisilnih sredstev proti strankam je nedopustna. Razprave v civilnopравниh stvareh se smejo vršiti le v osebni navzočnosti strank.

Posredovalni urad mora zaslišati obe stranki, pretehtati njiju dokazila, in sporno zadevo, ako le mogoče, mirnim potom poravnati. Stranki se ne smesti jemati v prisego. Istim se mora dati na ustno ali pismeno zahtevo uradna listina o sklenjeni poravnavi, katero morata podpisati župan in en člen posredovalnega urada in katera mora nositi uradni pečat.

Take poravnave imajo moč sodnih poravnav, in uradne listine o takih poravnava je smatrati za enake uradnim izdatkom sodnih poravnav.

Vsi zapisniki, ki se spišejo v posredovalnem uradu, prošnje in vloge, ki se istemu predložijo, in prva izdaja uradne listine so prosti koleka.

Kar se tiče sprave v zadevah razžaljenja časti, veljajo sledeča določila:

Ako imata zasebni obtožitelj in obdolženec svoje bivališče v okolici istega posredovalnega urada in ima ta pravico do poskusa sprave v zadevah razžaljenja časti, se more začeti postopanje zoper varnost časti šele tedaj, ko je bil spraven poskus pri posredovalnem uradu brezuspešen. Ako se o tem ne predloži potrdilo, ko se vložijo zasebna obtožba, odstopiti se mora tožba uradnim potom pristojnemu posredovalnemu uradu, da poskuša spravo. Izvzeta so kazniva dejanja po tiskovini in ako je žaljenec ali žaljitelj aktivna vojaška, domobranska ali orožniška oseba.

K spravnemu poskusu se morata povabiti ovaditelj in obdolženec. Stranke se pri tej obravnavi ne morejo dati zastopati po pooblaščenih. Obravnava se sme preložiti le s privoljenjem obeh strank. Spraven poskus je brezuspešen tudi tedaj, ako izostane od sprave obravnave ovaditelj ali obdolženec. Če se ne doseže poravnava, se mora to v treh dneh pismeno potrditi, isto tako je postopati, ako odstopi sodnija tožba posredovalnemu uradu.

Za postopanje pri spravnih poskusih veljajo ista določila kakor za poravnave razprave, tudi tu morata biti istočasno navzoča vsaj dva zaupnika.

Sprava, za katero se stranke zjedinijo, more obstajati: 1) iz častne izjave, katera se poda pri posredovalnem uradu, oziroma v navzočnosti določenih oseb; 2) v izročitvi pismene častne izjave obdolženca na zasebnega obtožitelja; 3) v tem, da se obdolženec zaveže podati javno častno izjavo; 4) v denarni globi v prid pristojnemu ubožnemu zalogu ali za dobrodušen in občekoristen namen in 5) s tem, da se združijo razna pod 1—4 našeta sprava dejanja.

Ako se dogovorjeno spravno dejanje ne izvrši pri obravnavi, se mora slednja odnesti na gotovo dobo v svrhu, da se dokaže izvršitev dogovorjenih poravnavnih pogojev. Ako se izpolnitev dogovorjenih pogojev ne dokaže najkasneje na preloženi obravnavi, smatrati se ima spraven poskus brezuspešnim.

To je jedro tega zakona, s katerim se uvedejo tudi pri nas posredovalni uradi ali mirovna sodišča. Ta zakon postane za naše ljudstvo lahko pravi blagoslov, ako se bode modro in previdno izvrševal. V to svrhu bo treba pa vsekako izbrati kot zaupnike objektivne može, katerim je blagor ljudstva pri srcu.

Tržaškim Vihingom slov. šolstva v Gorici.

Na naš drugi članek „Kdo je novodobni Vihing?“ se je zopet oglašil v „Edinosti“ „delavski“ „Cirilmetodar“. Najprej prosi dr. Gregorina (poklon pred zrcalom!) oproščenja, da ga je „izpostavil pod baterije goriških novodobnih Vihingov“. („Rodoljubna“ psovka na naš naslov!) Odzovemo se tudi na to „prošnjo“, če prav ne spada k stvari. Naše baterije proti dr. Gregorinu so prava limonada nasproti onim, pod katere bi ga moral postaviti dobri genij našega naroda kot podpihovavca največje narodne nesreče: narodnega razkola. Človek ki zapusti rodno deželo in prihaja vanjo le z namenom, netiti in razpihovati narodni prepir, zasluži pač kaj drugega, nego da bi se pred njim poklekovalo, kakor dela to „delavski“ „Cirilmetodar“. Ta „Cirilmetodar“ naj si le pokliče v spomin, da je njegov bog nastopil na goriškem Krasu kot državnozbornski kandidat pod devizo: Proč z liberalstvom in kferikalstvom na Goriškem, mir med narodom in gospodarsko delo! . . . a je bil ravno ta njegov bog tisti, ki je gazil v blato to svojo devizo, ki je vihtel orožje najbolj zagrizlega liberalnega strankarstva, potegnil še svojo „Edinost“ v ta liberalni bojni ples, a niti z mezimcem ni ganil za gospodarsko delo. „Edinost“ naj le zažiga žrtvene grmade takemu „rodoljublu“, „Gorica“ jih ne bode nikdar, in ogromna večina goriškega naroda tako „rodoljublje“ proklinja, kakor je je proklelo pri zadnjih volitvah. To dejstvo pa ravno kaže, kako zelo „farba“ „Cirilmetodar“ samega sebe, ko piše, da „ne bi radi goriški vzor-možje, da bi ljudstvo izpoznalo volkove v ovčji obleki“. V to ljudsko izpoznanje volkov v ovčji obleki je že prišlo, a je razkrinkalo le „vzor“-moža pri „Edinosti“.

Kaj naj odgovorimo na zopetno ponavljanje zdaj že bolj bedaste nego zlobne insinacije, da bi bili naši voditelji „novodobni goriški Vihingi“? Ali nismo „Edinosti“ že s fakti dokazali, da laže. Ali je to kaj drugega nego neizpodbiten dokaz, če smo ji rekli, da so naši vzor-možje postavili slov. goriški mestni mladini tri šolske palače, da jih oskrbujejo 31 učit. močij, da polagajo za 1469 glav slov. mladine goriške okroglih 30 tisoč kron na leto „domu na oltar“. In to ne le od letos, ampak skromni pričetek sega že okroglih dvajset let nazaj, to je v ono dobo, ko se tržaški Slovenci za „cirilmetodarijo“ še skoraj brigali niso. Te številke so menda tako neovržen in razveseljiv dokaz, kako infamna kleveta je nazi-

vanje naših voditeljev „novodobni Vihingi“, da mora pred njim sneti klobuk raz glavo vsak trezen in resničen rodoljub. A do takega rodoljubja se cirilmetodarji pri „Edinosti“ ne morejo povzpeti. Njim so naše slovenske šole malenkost, njim je irrelevantno, da polaga naša stranka 30 tisoč kron na leto na oltar domovine, njim je ničevost, da se poldrugi tisoč slov. dece otimlje raznarodovanju. To so za rodoljube pri „Edinosti“ lapalije, katere ne zaslužijo drugega, nego da se molče prezirajo; a glavno vprašanje rodoljubja jim je le to, ali zatrobi tudi „Gorica“ v njih rog, ali se vjema ali ne vjema s člankom „Slovenčevim“ „cirilmetodarija“. No, in če — denimo — „Gorica“ soglaša z „Edinostjo“ in ne s „Slovencem“ — in za to je treba le kratkega „da“ — no potem so naši voditelji vzor-možje slov. rodoljublja in ostanejo pribito taki tudi, če napravijo vsa tri slov. šol. poslopja, če zapijejo onih vsakoletnih 30 tisoč kron in pošljejo vseh 1469 slov. učencev in učenk v laške šole!!! Čemu ta brezpotreben trud — učijo novodobni patrijoti pri „Edinosti“ — čemu velike žrtve v denarju in delu?! To se vse vrhovato nadomesti z enim samim „živio cirilmetodarija Edinostina!“ —

Ali ni to „fletno“? Da, da, če bi ne bilo tudi žalostno! Kake sadove rodi carlanstvo tudi v rodoljublju! Ljudske strasti raznemati je lahko, ali velik ogenj kmalu ugasne. Kaj potem? O tem bo govorila prihodnost, Bog daj, ne na škodo narodni stvari.

Mi torej tudi danes ne ustrezemo zahtevi „Edinosti“ z zmislu njenega aut-aut. Stavili smo ji tudi mi aut-aut, in temu gre po času prednost, ker zadevje resnično goriško Vihinstvo proti „Šol. Domu“, segajoče v začetek tega stoletja. „Edinost“ molči že celih deset let o tem Vihinstvu. Sodili smo, da se noče vtikati v goriške zadeve. Tega pomisleka nas je „Edinost“ temeljito ozdravila s svojim dr. Gregorinom. Torej „Edinost“ ima prva besedo, ker sega naš aut-aut v desetletno preteklost; potem pride njen aut-aut na vrsto. Do tedaj moramo po njenem receptu ostati pri nazivu, kakor ga prisoja nadpis tega članka.

Politični pregled.

Državni zbor.

Danes ima poslanka zbornica zopet sejo, na kateri niso izključena presenečenja. Pristaši Bienertrove vlade nameravajo namreč uprizoriti naskok v korist predloge za novo posojilo, ki naj bi potom glasovanja zopet prišla med prve točke dnevnega reda in bi bila tako pred Veliko nočjo rešena. Zato so bili pozvani vsi poslanci „Slovenske Enote“ naj se zanesljivo udeleže današnje seje poslanske zbornice.

Novi načelnik nemške krščansko-socialne stranke.

Novi načelnik nemške krščansko-socialne stranke se izvoli danes. Brez dvoma bo novi načelnik princ Liechtenstein.

Papež izrazil sožalje na smrti Luegerja.

Nuncij Granito di Belmonte se je zglasil v soboto v mestni hiši na Dunaju in naznanil, da je papež doznal z velikim obžalovanjem o smrti dr. Luegerja. Izja je tudi, da je od papeža pooblaščen, da se udeleži v njegovem imenu pogreba.

Italijanski ministrski predsednik o razmerju med cerkvijo in državo.

Odkar so se prej napete razmere med italijansko vlado in Vatikanom nekoliko ublažile, je postal v parlamentu običajno, da vsakokratni ministrski predsednik označi stališče vlade in parlamenta nasproti sv. Stolicy. Tudi ministrski predsednik Sonnino je očrtal stališče, katero namerava zavzeti nasproti politiki Cerkve.

Dežela in ljudstvo pričakuje, je povdarjal Sonnino med drugim, od svojih zastopnikov v parlamentu vse kaj drugega in boljšega, kakor da sejejo nemir in sovraštvo in pospešujejo neslogo. Oni izmed mož, ki bi hoteli hoditi po tej poti in delati tako politiko, naj mu to odkrito izjavijo.

Te besede se ne nanašajo izključno le na cerkveno polje, a razvidno je iz njih, da Sonnino, po rojstvu sicer protestantski jud, ne želi in ne mara kulturnega in verskega boja v Italiji. Vprašanje je seveda, kako dolgo se bo mogel vzdržati na tej poti.

Njegov prednik Giolliti smatra Sonnina le za začasnega ministra, ki ostane na vladnem krmilu le toliko časa, kolikor dolgo se njemu poljubi živati zasluženi mir.

Srbski kralj Peter.

Srbski kralj Peter odputuje prihodnje dni preko Budimpešte v Petrograd.

Sprememba na avstrogrškem poslanstvu v Rimu.

Izredni in pooblaščen poslanik na kraljevem italijanskem dvoru grof Henrik Lützow je na lastno prošnjo odpoklican s svojega mesta ter mu je cesar ob tej priliki izrazil priznanje za njegovo izvrstno službovanje.

Poslanikom pri kr. ital. dvoru je imenovan tajni svetnik kapetan Mèrey pl. Kapos-Mérey.

Aerenthal za pruske Poljake.

Maksimiljan Harden poroča v „Zukunft“, da Prusija zato ne izvaja razlastitve poljskih zemljišč, ker je opozoril Aerenthal nemško vlado, da bi „Poljsko Kolo“ nasprotovalo trozvezi, ako Prusija izvede razlastitev.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

v Gorici, kateri edini čuva slovensko deco pred potujčenjem v goriškem mestu, darujem 20 K kot odgovor g. dr. Dereaniju, zdravniku v Gorici, ki je imel žalostno korajžo, da je prvi na Goriškem kljub svojemu tako hudo užaljenemu rodoljubju in kljub lepim tisočakom svojih letnih dohodkov daroval za Ciril-Methodovo družbo v Ljubljani borih deset kronic. Malo častno, da tako bogatega gospoda v narodni požrtvovalnosti dvojnato prekaša en neogorčeni in neužaljeni in tudi ne bogati kaplan. Ivan Brezavšček.

Domače in razne vesti.

† Anton Medved.

V soboto je zadela Slovence zopet velika nesreča. Izgubili smo najboljšega slovenskega pesnika sedanjih dni. Na Turjaku je izdahnil namreč v soboto ob 7. uri zvečer svojo plemenito dušo slovenski pesnik in tamošnji župnik prečastiti gospod Anton Medved po kratki a mučni bolezni. Pesnik je namreč umrl na akutnem napadu na čreva. Zamotala so se mu namreč čreva in vsaka zdravniška pomoč je bila brezuspešna.

Anton Medved je bil rojen v Kamniku 19. maja 1869, v mašnika posvečen 23. julija 1892. Bil je v različnih župnijah kaplan, dokler ni dobil župnije Turjak, na katero je bil nameščen v aprilu 1908. Pogreb se je vršil danes. Njegovo truplo prepeljejo v Kamnik, kjer bo umrl pesnik pokopan.

Medved je bil pesnik „Dom in Sveta“. Ko je pokojni dr. Franc Lampe ustanovil „Dom in Svet“, mu je bil Medved med prvimi sotrudniki, njegova opora, njegov ponos, njegova nada. Z moško zvestobo je ostal Medved pri tem listu, ki ga je obogatil z nešteti biseri svoje poezije.

Medvedovih peozij sta izšla dva zvezka, v posebnih knjigah tudi tragediji „Kacijanar“ in „Za pravdo in srce“. Mnogo peozij pa je še, ki niso zbrane v teh publikacijah.

Svetila mu večna luč!

Učitelj Ernest Jelušič umrl. — V petek je umrl v Zagrebu po daljši in mučni boleznii učitelj šole sv. Cirila in Metoda za Istro v Pulju gospod Ernest Jelušič, rodom Kastavčan. Pokojnik je bil blaga duša in izvrsten vzgojevalec hrvatske dece. Naj počiva v miru!

Kolonsko vprašanje. — V ponedeljek, dne 14. t. m. se je vršila prva konferenca v deželni hiši v svrhu uravnane kolonskega vprašanja. Konference so se udeležili po sklepu prvega tozadevnega sestanka pod vodstvom gospoda namestnika gospodje: baron Ritter, Kocjančič, Miserit in Pinat ter deželni glavar vitez Pajer.

Najprej se je sukala razprava okolu vprašanja, ali se ima sedanji odbor razširiti ali ne. Po daljšem razgovoru so se vsi zborovalci zjediniili, naj bi se poklicali k prihodnjemu sestanku še sledeči zastopniki posestnikov in kolonov: g. Anton Jakončič, Chiozza, dr. Faidutti in dr. Pavlica.

Pravi predmet razpravi je vladni načrt zakona o uravnavi kolonskega vprašanja. Razumljivo je, da se ni mogel vršiti ta razgovor v ponedeljek, ker se je odbor razširil. Gospod glavar je sklical radi tega prihodnjo sejo za ponedeljek 21. t. m., h kateri se povabijo tudi novi člani.

Vkljub temu se je včeraj razpravljalo o splošnih načelih tega vprašanja in sicer obširno. Iz tega razgovora bi se dalo sklepati, da se bo zadeva obojestransko ugodno rešila, kajti načelnih razlik ni bilo med navzočimi zastopniki posestnikov in kolonov.

Imenovanja. Po naročilu deželnega zbora je imenoval deželni odbor v svoji seji dne 11. t. m. v prizivno komisijo za osebno dohodarino sledeče gospode: Redni člani: Dr. Stepančič Hinko iz Gorice, Zega Miha iz Kanala, Padovani Ferd. iz Červinjana, dr. Egger Kamil iz Gorice, Bombig Jurij iz Gorice, de Finetti Diego iz Gradišča, Ivan Torkar iz Podbrda in Berbuč Ivan iz Gorice. Namestniki: Marinič Miha iz Podsenice, Budin Anton iz Dornberga, Vergna Ivan iz Gradišča, Marni Anteror iz Kormina, Chiozza Josip iz Škodovake, Gf. Fabris Angelj iz Beljana, Kosmač Anton iz Cerkna, Zlobec Anton iz Avberja.

V komisijo za pridobnino: Pravi člani: 1. Bolko Leopold iz Gorice, 2. dr. Pavletič Fran iz Gorice, 3. Lovisoni Ivan iz Červinjana, 4. dr. Cristofolletti Hugo iz Gorice. Namestniki: 1. Orzan Anton iz Gorice, 2. Maraž Jakob iz Vrtojbe, 3. Mozetič Fran iz Gorice, 4. Sarcinelli Peter iz Červinjana.

Odklikovanje. Cesar je imenoval zgodovinarja in pisatelja Petra pl. Radicsa v Ljubljani za cesarskega svetnika.

Goriška podružnica „Društva slov. prof. v Ljubljani“, priredi v sredo 16. t. m. javno predavanje v veliki dvorani pri Zlatem jellenu. G. prof. F. Seidl bo nadaljeval svoje predavanje: Kako poslujejo možgani in živci v našem telesu. Začetek točno ob osmih, konec ob 9 $\frac{1}{2}$ zvečer. Vstop prost.

O Hallejevem kometu bo priredila v sredo 16. t. m. ob 8 h zvečer S. K. S. Z. skioptiško predavanje v Centralu. Predava g. dr. Pavlin. Z ozirom na velezanimivi predmet je pričakovati velike udeležbe. Vstopnina 10 v za člane, 20 v za nečlane.

Dr. Luegerjev pogreb. — Takega pogreba, kakršnega je imel ranjki dunajski župan dr. Lueger, tudi Dunaj še ni videl. Že ob 6. uri zjutraj so ljudje stali na ulicah in čakali sprevoda. Ob 8. uri zjutraj se je razpostavilo po cestah vojaštvo.

Ob pol 12. uri dopoldne se je otvoril pogreb. Po blagoslovu mrliča je na mostovžu rotovža trobilo na pozavne 16 trobentačev žalobno koračnico iz „Götterdämmerung“. Med zvonjenjem vseh dunajskih zvonov so vzdignili krsto na galavoz. Predno se je pričel pogreb premikati, je izpregovoril dunajski podžupan dr. Neumayer nekaj besedi ranjkemu v slovo. Galavoz so stražili z bakljami v rokah: 16 uradnikov predsedstvenega urada, 16 katoliških dijakov, 8 meščanskih strelcev, 8 strelcev Deutschmeistrovega polka in 16 slug v gali. —

Sprevod se je pomikal čez Ring, pred parlamentom sta govorila predsednik poslanske zbornice dr. Pattai in namestnik deželnega glavarja baron Freudenthal, nakar se je sprevod pomikal dalje čez Ring in Koroško ulico do cerkve sv. Štefana, kamor je dospel ob 1. uri popoldne. Pred velikimi vratmi cerkve je sprevod čakal cesar.

V cerkvi so bili zbrani nadvojvode, nadvojvodinje, zastopniki inozemskih vladarjev, stolni kapitelj, kardinal-nadškof dr. Gruša, kakor zastopnik papežev nuncij Granito di Belmonte, najviši dvorjaniki, poslaniki in odposlanci inozemskih držav, ministerski predsednik z vsemi ministri, generali in načelniki oblastnij, državni in deželni poslanci itd. Pred velikimi vrati, kjer je čakal cesar, je ob veliki asistenci blagoslovil truplo nadškof dr. Nagl. Med petjem „miserere“ so potem ponesli krsto, za katero je korakal cesar, na katafalk.

Po opravljenih molitvah je dunajsko pevsko društvo zapelo žalostinko; nakar je cesar skozi malo zakristijo odšel iz cerkve, so krsto nato iz cerkve prenesli na galavoz, in sprevod se je potem začel pomikati proti centralnemu pokopališču. Tu so krsto župana poizgili v rakev, kjer počiva že njegova mati.

Ob odprtem grobu so govorili podžupan dr. Porzer v imenu občinskega sveta, bivši minister dr. Gessmann v imenu vodstva krščanske stranke, mestni svetnik Wessely v imenu meščanskega kluba, magistratni ravnatelj Appel v imenu mestnega uradništva Pevsko društvo avstr. železniških uradnikov je potem zapelo še žalostinko.

Udeležba, prebivalstva na pogrebu je bila velikanska, tudi z dežele je prišlo mnogo ljudi. Na statisoeče ljudi je na ulicah delalo špalir, ki so bile zaprte po vojakihi, redarjih, ognjegascih, mestnih uslužbencih, veteranih in deputacijah. Policija je izdala obširne naredbe. Ob potu, koder se je pomikal sprevod, je bilo prirejenih 22 rešilnih postaj, ki bi zamogle v slučaju nuditi prvo pomoč.

Kolikor doslej znano, je prišlo med pogrebom do nekaj malih nesreč.

Nadškof dr. Dvornik pri cesarju. Cesar je v četrtek vsprejel v avdiijenci zaderskega nadškofa dr. Mateja Dvornika. — Kakor poročajo z Dunaja, hoče vlada baje skloniti nadškofa Dvornika, naj resignira na nadškofijo. Njegov naslednik v Zadru bi v tem slučaju postal šibeniški škof dr. Pulišič. Za šibenik bo potem imenovan nov škof.

Opčine. — V soboto se je Ivan Sosič tako napil, da je težko hodil. Ko je doma hotel iti po hodu, se je tako močno zaletel na opiralo, da se je to odtrgalo in opiralo in Sosič sta padla od prvega nadstropja na zemljo. Sosičev nečak je drugi dan prvi našel strica mrtvega ležečega v mlaki svoje krvi.

Tatovi las v Trstu. — Te dni je neznan človek odrezal eni deklici lase, da bi jih ukradel, pa ga je oviral deklin klobuk na tem. Taki falotje so bili že pred nekaj časa v Trstu, a sedaj se zopet pojavljajo.

Parobrodna družba Istra-Trst bo pričela v soboto z brzovožnjo Pulj-Trst. Odhod brzoparnika iz Pulja je vsak dan ob 5. uri zjutraj, nazaj iz Trsta pa ob 3. uri popoldan. Prihod v Pulj ob pol 9. uri zvečer. Ustavil se bo parnik samo v Rovinju, Poreču in Piranu. S

tem je omogočena potnikom hitra zveza Pulj-Trst in obratno.

Sramotna korupcija na Francoskem. Framasonska vlada na Francoskem je lansko leto izvršila, kakor znano, konfiskacijo cerkvenega premoženja. Zaplenilo se je vse, kar je bilo last katoliške cerkve: hiše božje, samostani, stanovanja duhovnikov, monštrance, ke-lihi, zemljišča, kratko rečeno: vse, kar je posedovala cerkev. Za oskrbnika tega ogromnega premoženja je bil postavljen senator Duez. Ta je opravljal službo likvidatorja pri tem premoženju. Te dni se je izvršila revizija pri blagajni likvidatorja, in računski pregledovalci so našli, da je Duez poneveril okroglo deset milijonov frankov denarja, ki ga je framasonska francoska vlada s silo odvzela raznim katoliškim kongregacijam in cerkvi. Duez je dejanje sam priznal. Vprašanje je, kam je šlo toliko denarja. Edina možnost je, da so si framasoni cerkveno premoženje na ime Dueza — ki bo seveda skoraj zopet prost — lepo med seboj razdelili. Korupcija nad korupcijo. — In naši liberalci stavijo francoski frajzin vedno kot vzvišen vzgled svojim vernim slovenskim svobodomislcem.

Saški kralj v Istri. Saški kralj se je v petek vrnil iz Opatije v Pulj. Vozil se je iz Opatije preko Učke, ogle dal si je tudi med potjo mesto Pazin. Njemu na čast je bil na Brionih pri našem prestolonasledniku Franc Ferdinandu dvorni obed, na katerega so bili povabljeni tudi načelniki raznih oblastnij.

Vabilo na XLVI. redni občni zbor „Slovenske Matice“ v ponedeljek, dne 21. marca 1910. ob osmi uri zvečer v Ljubljani v veliki dvorani „Mestnega Doma“. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov ogovor. 1. Letno poročilo tajnikovo za dobo od 20. aprila 1909 do 15. marca 1910. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za 1. 1909. (Računski sklep in ostali računi so gg. društenikom v pisarni na ogled in jim bodo pri občnem zboru samem tiskani na razpolago.) 4. Volitev treh računskih presojevalcev (§ 9. lit. a) društ. pravil). 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za leto 1910. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora. Vsaj 20 odbornikov mora praviloma bivati v Ljubljani, izstopivši smejo biti zopet voljeni. Pri volitvi treh računskih presojevalcev in pri volitvi odbornikov se všttevajo tudi lastnoročno podpisani volilni listki nenavzočih društvenikov. 7. Posamezni nasveti in predlogi.

V Ljubljani, dne 11. marca 1910.

Blagajnik: Predsednik:
Dr. Fr. Detela. Dr. Fr. Ilesič.

Za tajnika:
Fr. Maselj.

Odborova seja „Matice Slovenske“ dne 11. marca 1910. — Predsednik poroča, da je Matica čestitala svojemu članu ustanovniku, g. dr. Milanu Amrusu o priliki njegovega imenovanja predstojnikom za bogočastje in nauk v kraljevini Hrvatski, istotako članu Njegovi Prezvzišenosti dr. Nikoli pl. Tomašiču, banu hrvatskemu. O pripravah za jugoslovansko enciklopedijo, ki jo je sprožila zagrebška Akademija znanosti in umetnosti, se je posvetoval „Znanstveni odsek“ Matice Slovenske in določil strokovnjake, ki naj bi za slovenski del imenovane enciklopedije sestavili pojmovni abecedar svojih strok. V svrhu popolnitve gradiva za tehniški slovar je Matica stopila v zvezo z „Društvom zdravnikov na Kranjskem“ in z „Društvom jugoslov. železniških uradnikov“ v Trstu; poštnobrzovjavno gradivo pregledujejo poštni strokovnjaki. — Po § 2. in 3. društvenih pravil je smatrati le tiste za člane, ki so poravnali članarino za 1909, in tiste, ki so kot novi člani pristopili za 1910.

Reši se več vprašanj gospodarskega značaja ter se dovoli kredit za nabiranje narodnih pravljic. — Zemljevid slovenskega ozemlja se je izročil v tisk

c. in kr. voj. geogr. zavodu na Dunaju; natisne se v 8000 izvodih. — Novim društenim tajnikom se imenuje v smislu poslovnika za dobo enega leta g. Milan Pugelj, pisatelj v Ljubljani. — „Ustava in uprava Napoleonove Ilirije“, ki jo je spisal g. dr. B. Vošnjak, se že tiska; za tisk drugih knjig se razpiše natečaj. Sprejmejo oz. odklonijo se nekateri rokopisi.

Laški list „Gazzettino Popolare“ tiska A. Gabršček. V malem kotu lista se čita „Tipografia Goriziana A. Gabršček“.

„Jugoslovanska enciklopedija“. — Jugoslovanska akademija v Zagrebu je poslala srbski akademiji v Belgrad tale predlog: Obe akademiji naj bi skupno izdali v latinici in cirilici v enakem pravopisju in narečju „Jugoslovanski enciklopedičen besednjak“, ki bi naj obsegal sedanje stanje znanosti v jugoslovanstvu. Besednjak bi naj obsegal zemljepis, statistiko, zgodovino, in sicer politično, cerkveno, kulturno in književno, potem etnografijo, jezik in narečja, arheologijo, življenjepise različnih oseb med Jugoslovani in opis jugoslovanskih dežela. O ostalih balkanskih narodih bi se omenilo samo toliko, kolikor so v stiku z Jugoslovani. Knjiga bi izšla v treh letih, a stroške bi pokrile obe akademiji skupno. — Zagrebška akademija je za pripravljala dela in za ureditev vsega materiala voljna žrtvovati 20.000 K, ki jih je dal v to svrhu na razpolago neki general. Srbska akademija je ta predlog v načelu soglasno sprejela in naročila predsedstvu, naj do prve prihodnje skupščine predlog temeljito prouči in sestavi referat, da bi se moglo čimpreje pričeti z delom. — Predlog zagrebške akademije je dalekosežnega kulturnega pomena. Ako se ideja uresniči, bo to značilo velik korak k jugoslovanskemu kulturnemu edinstvu.

Gonja proti slovenskim delavcem v tržaški svobodni luki. Že nekaj dni sem se vrši od strani tržaških iredentovcev grda gonja proti slovenskim delavcem, katere bi radi popolnoma izključili od zaslužka v novi svobodni luki pri sv. Andreju v Trstu, na ljubo privandrancem in blažene Italije. Proti taki gonji se slovenski delavci pa odločno upirajo in so imeli prejšeden v ta namen javen shod v „Narodnem Domu“, na katerem je bila vsprejeta tale resolucija: „Slovenski delavci v Trstu zbrani na protestnem shodu v „Nar. domu“ protestirajo globoko ogorčeni proti divjanju in gnjusni gonji laških, s sovraštvom do slov. delavstva prepojenih voditevljev laških delavcev povdarjajo slovesno, da se kot domači od pamtiveka na tržaškem ozemlju prebivajoči delavci smatrajo enakopravne z laškim delavstvom v Trstu posebno kar zadeva pravice do zaslužka, izražajo svoje obžalovanje, da se slovensko domače delavce označuje kot tuje — italijanske državljane — smatra tržaškim, domačim elementom, in zahtevajo od uprave c. kr. javnih skladišč, naj z vsemi dovoljenimi sredstvi dela na to, da se omogoči slovenskim tržaškim delavcem zaslužek v novi prosti luki pri sv. Andreju“. — Obenem je bila odposlana na trgovinskega ministra protestna brzovjavka proti neznosnim razmeram.

Istrska deželna razstava. Dne 1. maja se bo slovesno otvorila prva isterska deželna razstava v Kopru.

Nemški socijalni demokratje proti „Schulvereinu“. — Socijalno-demokratski „Nordböhmisches Volksblatt“ pri naša članek, v katerem pravi, da je Schulverein nemško bojno, a ne kulturno društvo.

Zato ne morejo socijalni demokratje sodelovati pri takem društvu, ki zasleduje raznarodovalne cilje.

Drobfinice.

Amerikanski trust kruha. — Dvanajst velikih pekovskih društev je

spravilo v New-Yorku glavnic 6,000.000 dolarjev (30,000.000 kron) skupaj v svrhu združenja proti izgubam konkurenčnim potom. Ta trust bo spekel za 12.000 vreč moka kruha na teden, to je 12¹/₂ od stotna potreba kruha za mesto New-York.

Izgoni židov iz Rusije so se v zadnjem času zelo pomnožili. Iz Kazana in Rige je bilo izgnanih na stotine židovskih obitelji, med njimi tudi takih, ki so bivale že desetletja v dotičnem kraju.

Kruh iz bombaževga semena prično peči v Ameriki. Obrtna zbornica v Chikagi je tedni poskuševala iz bombaževga semena pečen kruh, in se prepričala, da je bil po desetih dnevih še vedno svež in sladak. Bombaževa moka se bo prodajala po 1 in pol centa funt; torej bo celo po ceni.

Vrednost vode. — Dr. Willoughby je predaval v higijeničnem institutu v Londonu o važnosti vode v človeškem organizmu. Po njegovem prepričanju greše mnogi v tem, da pijejo premalo vode. Voda, ne samo, da je glavna sestavina telesa, temveč tudi glavno sredstvo, ki prispeva do brezštevilnih kemijskih sprememb v tkanju človeškega telesa. Čistost vode odvaja vse možne otrovne materije iz krvi in je vsled tega velike važnosti. Ker z vsakim izločanjem snovi iz človeškega telesa odhaja tudi nekaj vode, jo je treba iznova nadomestiti. Na vsakih sto oseb, ki ne pijejo preveč alkohola, jih prihaja deset, ki pijejo premalo vode in trpe vsled tega na glavobolu, utrujenosti in drugih bolehnostih. Predavatelj je rekel, da ono, kar zdravi ljudi v Karlovih Varah, ni nič drugega, nego voda. Ta pomaga prebavljati. Voda je temeljna zahteva in hrana življenja; brez vode ni možno živeti in naj bi imel človek še toliko in še tako dobrih jedil.

Gospodarske vesti.

VIII. avstrijski vinorejski shod se bo vršil od 5. do 10. sept. 1910 na Dunaju. Istočasno in v zvezi s tem shodom se priredi na Dunaju mednarodna razstava vinogradniškega orodja, strojev in kletarskih potrebščin. Priredili se bodo tudi strokovni izleti. Kongresna pravila so začeli razpošiljati te dni in bomo po potrebi še poročali o podrobnostih. Kdor želi kakih pojasnil glede teh prireditvev, naj se obrne na poslovodjo gospoda Franjo Wenisch, Krems ob Donavi.

Koliko vina se je pridelalo po celem svetu l. 1909? o tem govore sledeče številke: Francozke dežele 63 milijonov hl, Italija 41 milijonov hl, Avstrija 45 milijonov hl, Portugalsko 31 milijonov hl, Rusija 24 milijonov hl, Čile 23 milijonov hl, Grško 22 milijonov hl, Ogrsko 192 milijonov hl, Nemčija 19 milijonov hl, Rumunsko 17 milijonov hl, Turčija 15 milijonov hl, Zedinjene države 15 milijonov hl, Bulgarsko 12 milijonov hl, Argentinija 11 milijonov hl, Švica 10 milijonov hl, Španija 065 milijonov hl, razne države 1 milijon hl. Skupaj torej okroglo 130 milijonov hl.

Poslano komur fiče.

Predbacivate mi, da sem jaz pisec dveh dopisov, meseca januarja t. l. v časopisu „Gorica“, tičoča se gotovih oseb na Ponikvah.

To neutemeljeno govorjenje pa še opremljate z različnimi žalitvami proti meni.

Jaz pa nimam z omenjenima dopisoma nikakega sfika, kar blagovoli sl, uredništvo potrditi.

Andrej Lapanja,
Pečine.

O p. uredništva. Potrjujemo, da g. Andrej Lapanja nam ni poslal omenjenih dopisov in da ju ni on spisal.

Izjava.

Podpisani kot pristaši S. L. S. izjavljamo, da dopis v „Gorici“ od 8. marca 1910 št. 10 ni izšel iz naše srede, in da je bil prijavljen popolnoma brez naše vednosti.

V Bovcu, 11. marca 1910.

Slede podpisi.

Loterijske številke

13. marca.

Trst 56 82 55 3 76

Znati je treba

Pekatet pravilno pripravljati, pa bodo vsakomur dišale. Navodila daje kuharska knjiga, ki jo raspošilja „Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici“ vsakomur sastonj.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici **Gospodska ulica št. 1** se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske laše po 6 K in naprej kilogram.

Franč Novak,
Gospodska ulica, št. 1.

Dr. Ruggero Kürner

zdravnik, kirurg ter bivši asistent na porodniški in ostetriški kliniki v Gradec-u.

Specijalist za ženske bolezni.

Ordinira od 10.—11. ure predp. in od 3.—4. ure pop.

Franč - Josipovo tekališče 6 (tik lekarne Kürner).

Izšel je novi slovenski cenik gramofonov in plošč, dvokoles, šivalnih strojev v itd. s čudovito nizkimi cenami pri

BATJEL-u
GORICA Stolna ulica 3-4.

Tam je velika zaloga vsakovrstnih gramofonov od 15 K do 1000 K ter različnih dvokoles, šivalnih strojev. — Zastopnik kmetijskih strojev, orkestrionov itd. mehanična delavnica. — Prodaja tudi na mesečne obroke. — Ceniki franko.

Rojaki! podpirajte slov. šolstvo

v Gorici!

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

Ne kupujte cerkvene oprave

dokler se niste prepričali o kakovosti mašnih plaščev, pluvijalov, dalmatik, zastav, bander, nebes (baldakinov), kovinskih izdelkov in cerkvenega perila pri prvi avstrijski tovarni cerkvene oprave in zastav

JOŽEF NEŠKUDLA, OLOMUC.

Pošiljatve na izbero, stroškovni proračuni in ceniki brezplačno. Cene so radi cenih delavnih moči na deželi in radi velike prodaje za 25% nižje, kakor druga konkurenčna podjetja.

Posebne delavnice za cerkveno opravo, za vezenje in za cerkvena umetna dela.

Najcenejši in najboljši nakup

v modni trgovini

Engelbert Skušek

GORICA

VIA SCUOLE 6.

Za gospode

Srajce
Ovratniki
Za ratnice
Manšete
Gumbe za manšete
Naprsniki
Spodnje hlače
Naramnice
Rokavice
Modni telovniki
Nogavice

Dokolenke
Čepice
Dežniki
Paso i
Podveze
Gumbi
Turistov. oprava
Žepni robci
Gamaše
Klobuki

Za dame

Srajce
Hlače
Spodnja krila
Predpasniki
Pasovi
Nogavice
Korseti
Glavniki
Žepni robci
Nasičke za perilo
Toaletno milo
Parfum

Cene strogo solidne, postrežba točna.

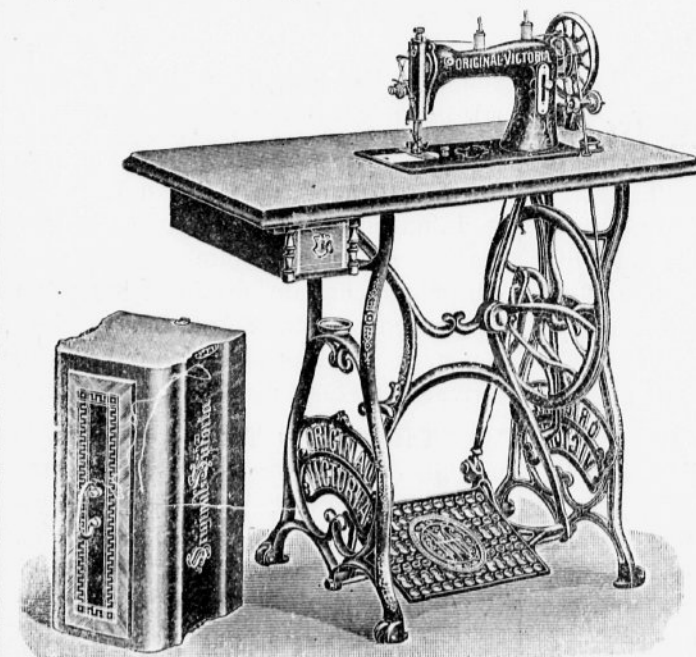
Cenjenim odjemalcem na deželi pošljem blago na izbero.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče šte. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po zmernih cenah.

Cenj. dame in gospodje --- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original Victoria stroji delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original Victoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original Victoria stroji so najpripravnejši za umetno vezenje (rek amiranje). Tvrda stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original Victoria stroji so najboljše izdelke sedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

Kerševani & Čuk -- Gorica

Stolni trg (Piazza Duomo) šte. 9.

